

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

رساله دکتری بهداشت باروری

تجربه زیسته زنان باردارشده با استفاده از روش های کمک باروری

اساتید راهنما:

سرکار خانم دکتر زهرا بهبودی مقدم و جناب آقای دکتر محمد مهدی آخوندی

استاد مشاور:

سرکار خانم دکتر لیلی بریم نژاد

فهیمة رنجبر

تیر ۱۳۹۴

چکیده:

زمینه: اگرچه داشتن فرزند برای اکثر مردم فوق العاده مهم است ولی برای عده قابل ملاحظه ای به راحتی میسر نمی شود. درمان ناباروری اثرات فیزیولوژیک و روانی زیادی بر فرد داشته و باردار شدن نیز لزوماً به معنی پایان دادن به مشکلات ناشی از ناباروری نیست. بارداری با استفاده از روش های کمک باروری به طور فزاینده ای در حال تبدیل شدن به بخشی از واقعیت های زندگی بسیاری از زنان و زوج هایی است که در تعقیب نقش والدینی خود هستند، لذا آگاهی از تاثیر بالقوه فیزیولوژیک و روانی تجربه بارداری با کمک تکنیک های کمک باروری روی مددجو اهمیت دارد. هرچقدر که زنان و خانواده های بیشتری به دنبال بارداری با استفاده از روش های کمک باروری باشند، درک درست بستر در اینگونه بارداری ها و پیچیدگی های آن بیشتر اهمیت پیدا می کند. آشنایی با این پدیده، ارائه دهندگان مراقبت های پری ناتال را در شناسایی و درمان زودرس مسائل و در صورت لزوم ارائه حمایت های اضافی بهتر آماده خواهد کرد.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه کیفی با رویکرد پدیده شناسی هرمنیوتیک است. این مطالعه در فاصله سالهای ۱۳۹۲-۱۳۹۳ در کلینیک پره ناتال مرکز درمان ناباروری ابن سینا انجام شد و ۱۲ خانم با روش نمونه گیری هدفمند و با حداکثر تنوع در این مطالعه شرکت کردند. داده ها از طریق مصاحبه های نیمه ساختار یافته عمیق جمع آوری شده و تمام مصاحبه ها پس از کسب رضایت کتبی از شرکت کنندگان ضبط و سپس به صورت کلمه به کلمه پیاده شد. از شرکت کننده ها درخواست شد تا در مورد تجربه بارداری خود از طریق روش های کمک باروری صحبت کنند. غنای داده ها پس از ۱۷ مصاحبه ۳۰ تا ۶۰ دقیقه ای با شرکت کنندگان حاصل شد و سپس داده ها با روش ون منن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: پس از تحلیل داده ها ۳ درون مایه اصلی و ۸ درون مایه فرعی بدست آمد. مضمون اصلی بارداری از طریق روش های کمک باروری "**احساس دوگانه**" بود و هیجان مثبت در برابر تنش و تردید در برابر امید درون مایه های فرعی آن را تشکیل می دادند. مضمون "**آرامش خاطر**" با درون مایه های فرعی احساس قدرت و امنیت، احساس مادری و حیات معنی دار و هدفمند و مضمون "**جدال برای تحقق رویای مادری**" با درون مایه های فرعی به جان خریدن سختی ها، تغییر سبک زندگی و معنویت سایر مضمون های بارداری از طریق روش های کمک باروری بودند.

نتیجه گیری: یافته های مطالعه حاضر منجر به فهم عمیق تر تجربه زنان ایرانی از بارداری با استفاده از روش های کمک باروری شد. بارداری یکی از سخت ترین مراحل تحقق رویای مادری در زنان نابارور است که به شدت تحت تاثیر ناباروری قرار گرفته است و گاهی تجربه شیرین بارداری به یک تجربه تلخ مبدل می شود. لذا مراقبین بهداشتی و به خصوص ماماها باید از اثرات اجتناب ناپذیر تجربه ناباروری روی بارداری آگاه باشند. تعریف نقش های جدید مامایی در ارائه مراقبت های دوران بارداری ضروری است. به نظر می رسد توانمند سازی زنان باردار در مدیریت استرس،

تقویت ارتباط بین مادر و جنین، تقویت استراتژی های تطابق با انگ حاملگی کاشتنی و حفظ محرمانگی و ابعاد معنوی مراقبت باید مورد توجه بیشتری قرار گیرند.

واژه های کلیدی: ناباروری، روش های کمک باروری، بارداری، پدیده شناسی

Tehran University of Medical Sciences
School of nursing and midwifery

Dissertation for Doctor of Philosophy (Ph.D.)
in Reproductive Health

Women's Lived Experiences of Pregnancy through
Assisted Reproductive Technologies (ARTs)

Supervisors:

Dr. Zahra Behboodi Moghadam,

Dr. Mohammad Mehdi Akhondi

Dr. Leili Borimnejad

Fahimeh Ranjbar

July 2015

Abstract:

Introduction: The desire to have children is so powerful and widespread, but unfortunately the ability to reproduce does not come as easily for all people. Infertility treatment has quite many physiological and psychological effects on people and getting pregnant does not necessarily mean an end to these problems. Understanding the context and complexity of such pregnancy is so important for the health care professionals working with these women. The purpose of this study was to explore how women make sense assisted pregnancy in Iranian culture and context.

Method: A qualitative design with hermeneutic phenomenology approach was selected to carry out the research. The participants were 12 infertile women who experienced pregnancy through Assisted Reproductive Technologies (ARTs). Interviews were conducted over a 6-month period of time from August 2013 to February 2014 in the prenatal clinic of Avicenna Infertility referral Center in Tehran. The saturation point was achieved after 17 interviews in which no new themes or issues came up from the interviews. Interviews were recorded and transcribed in a verbatim way and analyzed using van Manen interpretative phenomenological strategies concurrently.

Results: Three themes emerged from women's experience including a) finding peace in life b) paradoxical feelings and c) struggling to realize a dream.

Conclusion: Pregnancy is the beginning of a new and hard struggle for women with fertility problems. Although pregnant women got relieved and found more power and security in marriage, their emotions were often unstable and they did not have a more positive experience. It seems that empowering pregnant women, handling

stress, noticing attachment to their babies, managing paradoxical feelings, respecting women's confidentiality, reinforcing the coping strategies in case of stigma, and providing spiritual care to mothers should be construed as extra care in assisted pregnancies. As pregnancy may be influenced by the infertility treatment, the special care needed in an assisted pregnancy should be never taken for granted by health care providers. Health care providers should be well aware of the unavoidable effects of infertility on the experience of pregnancy. Developing new midwife roles and continued research in different contexts would enable health workers to provide a good care in assisted pregnancies.

Key words: Infertility, Assisted reproduction technology, Pregnancy, Phenomenology.